

Hrozí, že politici fond obnovy premrhajú ?

Zmietame sa v pandemickej kríze, ktorú asi nikto nepredvídal a na ktorú nebol nikto pripravený. Ani najvyspelejšie ekonomiky a demokracie. Riešenie pandémie vyžaduje rozumné správanie a konanie politikov, ktorí sa opierajú o vedcov a výskum. Bez spolupráce politikov a vedcov sa pandémia tak skoro neskončí. Dnes nie je jasné, kedy to bude.

Fond obnovy

Dôležitým nástrojom a zároveň povzbudením v tejto ťažkej situácii je zriadenie fondu obnovy a reziliencie (alebo fondu obnovy a odolnosti) v Európskej únii.

Cieľom fondu je poskytnúť jednotlivým štátom prostriedky na obnovu po následkoch koronakrízy a tiež vybudovanie lepšej odolnosti ekonomík a celých štátov voči podobným situáciám.

Už samotný názov fondu upozorňuje, že ide o príležitosť, ktorú si nesmie žiadny štát dovoliť premrhať nepremyslenými, zjednodušujúcimi a odborne neopodstatnenými prístupmi či riešeniami. Samotný fakt, že sa pandémia objavila nečakane a pristihla nás nepripravených, nastoľuje nutnosť myslieť pri obnove zároveň aj na opatrenia, ktoré zvýšia našu pripravenosť a odolnosť voči budúcim výzvam. Pripravenosť a odolnosť však nezvýšime, ak už teraz nezačneme vytvárať rozumné podmienky.

Vedecké riešenia a inovácie

Je nesporné, že na zvládanie nepredvídateľných udalostí a situácií je potrebná schopnosť spoločnosti a štátu prichádzať s novými vedeckými a odbornými riešeniami a vedieť ich realizovať vo forme inovácií.

Na to sú potrebné najmenej dve podmienky. Štát musí mať zázemie v dostatočnom množstve ľudí, ktorí majú nápady, tvorivosť a schopnosť nachádzať a presadiť pôvodné riešenia. Štát musí mať aj infraštruktúru, ktorá je nevyhnutná na realizáciu riešení.

Kvalitné vzdelávanie a výskum – podmienka praktických riešení

Kľúčovým zázemím je najmä vzdelávacia a výskumno-vývojová základňa. Ľudia musia získavať kvalitné vzdelanie, ktoré im dá nielen schopnosť reagovať na nečakané výzvy a problémy nachádzaním potrebných riešení, ale aj schopnosť tieto riešenia presadiť.

Ak máme mať šancu dobre sa vysporiadať s budúcimi krízovými udalosťami a situáciami, musí sa v záujme každého z nás a v záujme spoločného prežitia výrazne zvýšiť kvalita vzdelávania.

Bez kvalitného vzdelávania nie je jednoducho možné dosiahnuť, aby sme mali na Slovensku dostatočne rozvinutý výskum. Najmä ten základný výskum, ktorý v celých dejinách ľudstva

presvedčivo preukázal najväčší potenciál ekonomického a civilizačného pokroku. A najväčšiu schopnosť pripraviť sa na riešenie nepredvídateľných výziev a udalostí.

Tretina prostriedkov fondu na vzdelanie, výskum a vývoj

Jednoducho je nevyhnutné, aby bola v rámci slovenského plánu pre použitie fondu obnovy a reziliencie alokovaná významná časť zdrojov na vzdelanie, výskum a vývoj. Bez toho, aby boli tieto oblasti skutočnou prioritou, nemôže byť fond obnovy a reziliencie na Slovensku úspešný a nemôže pomôcť Slovensku v príprave na ďalšie výzvy a krízy.

Byť skutočnou prioritou v tomto prípade vyžaduje alokáciu aspoň jednej tretiny zdrojov fondu.

Samozrejme, nepôjde to bez reformy vzdelávania a reformy výskumno-vývojového ekosystému. V tomto sa v uplynulých rokoch udialo len veľmi málo. Je absolútne potrebné iniciovať a dynamizovať politiku v tejto oblasti.

Historická zodpovednosť politikov

Ak toto politici, ktorí riadia náš štát, nepochopia a neurobia, dopustia sa nenapraviteľnej chyby a výrazne poškodia každého z nás a celú spoločnosť. Toto by v žiadnom prípade nemali akokoľvek podceňovať. Politici si musia uvedomiť, že k civilizačnému a ekonomickému pokroku dochádza len vtedy, ak sú politici schopní rešpektovať vedcov a odborníkov.

prof. RNDr. Peter Moczo, DrSc., predseda Učenej spoločnosti Slovenska

uverejnil portál Aktuality.sk dňa 27.11.2020

<https://www.aktuality.sk/clanok/843647/hrozi-ze-politici-fond-obnovy-premrhaju-nazor/>